

Oponentský posudek na bakalářskou práci

Název: Španělští manažeři v současné České republice; K otázce adaptace specifické národnostní menšiny

Autorka: Kateřina Sečková

Univerzita Karlova, Fakulta humanitních studií, Praha 2007, 93 s.

Vedoucí práce: PhDr. Blanka Soukupová, CSc.

Tématem bakalářské práce Kateřiny Sečkové se stala otázka adaptačních strategií skupiny španělských imigrantů, které spojuje společný motiv migrace – pracovní migrace a zaujetí podobné pozice v rámci ekonomických struktur společnosti ČR – manažerská pozice. Veskrze se jedná o práci empirickou, založenou na analýze primárních dat.

Data autorka získala na základě polostrukturovaných rozhovorů s 16 respondenty (15 muži a 1 ženou). Informace o názorech respondentů pak doplňovala i z dalších zdrojů. Využití audiozáznamů Českého rozhlasu lze pak pokládat za velmi inspirativní. Jedná se nejen o další pramen poznání, ale zároveň vybízí k úvaze o možné odlišné sebereprezentaci respondentů v médiích a před výzkumníkem. Za ocenění stojí, že výzkum autorka prováděla až na výjimku (ta byla iniciována respondentem, nikoliv badatelkou) v jazyce respondentů – tedy ve španělštině.

Samotné analýze dat předchází stručný úvod, kde jsou jednou větou definovány základní pojmy, s nimiž autorka pracuje, a v odkazech je zmíněna literatura, která má podepřít interpretaci dat. Teoretičtější rámec budoucímu rozboru podává oddíl Hypotézy. Zde se objevují zajímavé myšlenky, které by stálo zato více rozpracovat. V této souvislosti mne zaujala zejména věta o maladaptaci jako způsobu vyrovnání se se společností ČR. (Bohužel ji autorka na tomto místě dále nerozvádí, aby vygradovala teoretické uchopení výroku. S myšlenkou pak ovšem hezky pracuje v závěru a dokládá ji právě empirií z výzkumu.)

Několik stran textu (11) věnovala Kateřina Sečková také sledování česko(slovensko)-španělským vztahů, popisu míst původu respondentů a současným kontaktům ČR se Španělskem na institucionální úrovni. Kontext k celé práci mají zejména pasáže o obchodních stycích a ekonomických aktivitách občanů Španělska u nás.

Z výše uváděného i ze struktury práce vymezené obsahem by se mohlo zdát, že tedy Kateřina Sečková téměř nepracovala s odbornou literaturou vztahující se k vlastnímu řešenému úkolu. To však není pravda. Autorka naopak odbornou literaturu využívala systematicky přímo při interpretaci vlastních zjištění, aby čtenáři potvrdila buď adekvátnost takového uvažování nebo odkázala na podobná zjištění z jiných výzkumů. Zvolila si tedy druhou, možná náročnější cestu. Nepředstavila samostatně ucelený rámec, jenž se stal východiskem úvah, ale odkazy ho propojila s vlastním textem (tomu odpovídá i obsažený soupis použité literatury).

Analýza primárních dat je pak, jak bylo výše uvedeno, těžištěm celé práce, a lze říci, že těžištěm zdařilým. Při analýze postupovala Kateřina Sečková metodou indukce. Dopředu si strukturovala obsahy, skrze něž lze adaptační popřípadě integrační procesy sledovat. Tyto kapitoly logicky seřadila a argumentaci v nich podložila citacemi respondentů (v jazyce rozhovoru s připojeným překladem). V rámci předem zvolených obsahů chtěla autorka také sledovat zkušenost Španělů s českou xenofobií. Protože se setkala s negativní reakcí, upustila od tohoto tématu v rozhovoru. Přesto by bylo zajímavé uvažovat o tom, co jim na otázce přišlo nepřipadné, jaký problém u nich otvírala (že by byly z nějakého důvodu podezřívány, že by se mohly stát terčem xenofobie, nebo nechtěli být nespolečenští vůči Češce, atd.?). Interpretace tohoto zjištění by pak dále rozkryla jejich sebepojetí v rámci ČR a následnou strategii adaptace.

Na začátku interpretace si také Kateřina Sečková vydefinovala dvě skupiny respondentů podle jejich vůle trvale se usadit či neusadit v ČR. Formulačně pak upozorňovala na rozdíly v adaptačních strategiích obou skupin (jestliže odlišnosti existovaly). Poznatky pak přehledně shrnula v závěru, aby vytkla nejen některé osy adaptační strategie španělských manažerů v ČR, ale aby také postihla rozdíly ve strategii s ohledem na zvolenou perspektivu imigranta.

Bakalářská práce Kateřiny Sečkové je založena na dobrém výzkumu, je logicky řazena (byť některé kapitoly, které mají čtenáře uvést do kontextu odlišných sociokulturních východisek české a španělské společnosti, nemusely sledovat tak dlouhou dějinnou linii). Autorka formou odkazů dobře pracuje s odbornou literaturou. Díky splnění těchto podmínek si Kateřina Sečková klade relevantní otázky a odpovídá na ně. Práci lze tedy po obsahové stránce hodnotit pozitivně. Také z hlediska formálního, až na malá pochybení způsobená zlovůlí PC a patrně v závěru i časovou tísní (např. v Seznamu vybrané literatury a pramenů citace Z. Uherka nejsou úplné.), práce splňuje nároky bakalářské práce.

Práci hodnotím 40 body.

V Praze 14.3. 2007

PhDr. Dana Bittnerová. CSc.